

Op bezoek

IN EEN NEGERSCHOOL TE HARLEM

I door MARY POS

Mijn donkere vriend Mr Fred Moore stapt zoo kweek naast me, dat ik even vlugger moet gaan om hem bij te houden. We zijn op weg naar een van de scholen, die zijn liefde en belangstelling hebben. Niet voor niets werd van hem ergens geschreven, dat hij niet alleen was een „wise gentleman” maar ook een „fine friend and a true negro,” een trouwe vriend, dat is hij, in het bijzonder van zijn rasgenooten, die vooral in het Zuiden van Amerika nog altijd slechts een tweede plaats innemen. Ook in New-York heeft men scholen, waar bijna uitsluitend gekleurde kinderen komen, zooals bijvoorbeeld hier in Harlem; maar een negerkind wordt

Aanschouwelijke voorstelling, hoe het er in Holland uitziet.

toch niet van een andere publieke school geweerd; doch in the South zijn blanke en gekleurde kinderen streng gescheiden, negers mogen niet in denzelfden spoorwagon reizen als blanken en men heeft zelfs aparte ingangen voor hen aan sommige stations.

Mr Moore weet, dat ook hij met zijn courant, die zoo-vele eminente en uitsluitend gekleurde medewerkers heeft, veel doen kan op het gebied van voorlichting en opvoeding van zijn rasgenooten. Jong is Amerika en 't Amerikaansche volk, maar nog veel jonger is dat deel onder hen, dat tot het gekleurde ras behoort. Als men tenminste zijn leeftijd berekent naar 't aantal jaren, dat het zijn vrijheid herkreeg, dat het van de ergste slavernij bevrijd werd en eerst nog leeren moest wat met die vrijheid te doen en hoe zelfstandig te leven.

Het is verwonderlijk, dat verschillende van die New-York-Age-medewerkers het tot hooge posities brachten, en sommigen zelfs consuls en gezanten werden.

Al pratende komen we bij de school, die het meest zijn hart heeft. 2000 kinderen heeft die school en 60 leerkrachten, en niet één is er van al die kinderen en al dat personeel die Mr Moore niet kent, het blijft een groeten van dat we komen tot dat we weer heengaan.

De meesten der onderwijzeressen zijn gekleurd, maar het hoofd van de school is blank en heet Miss Jannie Cohen. Ze is een vroolijke vrouw en lacht gemakkelijk, maar toch weet ze terdege de orde er in te houden.

We passeeren alle klassen. Alleen de laagste klassen hebben ook jongensleerlingen. Negerkleuters moeten voor ons zingen, iets wat ze met graagte en groote vrijmoedigheid doen. Er is ook een versje over kinderen in Holland en het beste zangertje van de klas moet dat ten gehoor brengen. Natuurlijk gaat het over klompen en windmolens en witte mutsjes en wijde broeken, het eenige beeld, dat Amerika van Nederland heeft. En als we in een der hogere klassen komen, dan treft het juist, dat ons land aan de beurt van behandeling is geweest. Heel aanschouwelijk heeft de onderwijzeres aan de kinderen voorgesteld, hoe het er bij ons uit ziet. Men bezit veel materiaal om dit te doen en men ziet een weide, waarin koeien loopen, slooten omrand door roode tulpen, molens en dijken, en menschen in Volendammercotuum. De leerlingen in deze klas, alle meisjes, hebben daarna een opstel over Holland moeten schrijven in den vorm van een brief en de drie beste krijg ik als aandenken mee. Het is misschien wel interessant ze voor u te vertalen. Allen doen alsof ze een poosje in ons land hebben doorgebracht en nu van Den Haag uit naar hun vriendinnetje in Amerika schrijven. De eerste luidt aldus:

Het hoofd van de school en de 81-jarige Mr Fred Moore.

De fröbelklas

Lieve Mary, 52 Rundirkstrass, Den Haag.

Holland is een heel mooi land, uitgezonderd zijn moerasgronden. De vrouwen hier zijn heel spaarzaam en schoon. Wanneer je naar Holland komt, zul je er de windmolens, dijken, booten en ontelbare slooten zien. Ze hebben er prachtige bloemen, vooral de tulpen. Alkmaar is de Hollandsche stad, die bekend is om haar beroemde kaasmarkt. Denk je, dat je van Holland zou houden? De kleine meisjes dragen er lange blauwe jurken, onberispelijke witte mutsjes en schorten, en de jongens dragen wijde broeken en hoge mutsen. Holland is een gelukkig en rijk land. Den Haag is de hoofdstad. Wel, het is een plezier geweest om je over dit „wonderful” land te schrijven. Ik hoop je spoedig weer te schrijven.

je vriendinnetje
Jacquelyn Merritt.

De tweede brief, eveneens van een meisje van dertien jaar, heeft ongeveer denzelfden inhoud:

We zijn in Nederland en hebben een heerlijke tijd. In Holland is het land heel laag. Het Hollandsche volk heeft dikke steenen muren moeten bouwen, die dijken genoemd worden. Holland heeft ontelbare groote windmolens, die het water uitpompen. De dijken zijn zoo breed, dat men wegen over de top heeft aangelegd, waarlangs auto's kunnen passeeren. Veel bloemen worden er in Holland gekweekt. Sommigen worden ge-

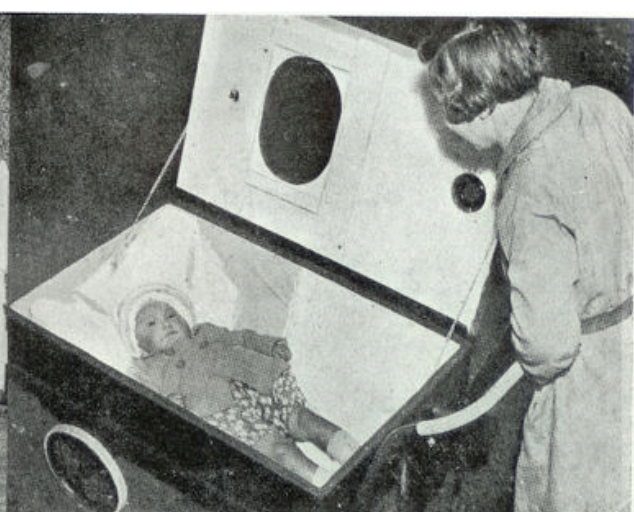
noemd tulpen, hyacinten, narcissen en lelies. Alkmaar is de Hollandsche stad, waar de beroemde kaasmarkt wordt gehouden. De kaas wordt gekleurd met een roode stof om ze beter te kunnen bewaren. Zij noemen het „Edammer kaas.” Holland is een heel schilderachtig land. Het volk wordt geregeerd door een Koningin. Haar naam is Koningin Wilhelmina. O, hoe kon ik wenschen, dat je hier was om iets te zien van deze glorieuze tafreelen!

Ik hoop spoedig thuis te zijn. je vriendinnetje
Arlean Johnson.

En de derde, ook uit de „Rundirkstrass,” Den Haag afkomstig, is gericht aan Romeo!

Lieve Romeo,
We zijn nog steeds in Nederland. Ik zag vele mooie dingen. Zij hebben hier ontelbare tulpen, narcissen en hyacinten. Weet je, die worden gekweekt voor hun bollen, welke over de heele wereld gezonden worden. Koningin Wilhelmina regeert hier. De dijken zijn zoo breed, dat auto's en rijtuigen er over heen kunnen rijden. Het Hollandsche volk draagt onberispelijke witte schorten en witte mutsen en blauwe japonnen. Zij zijn heel mooi, ik denk, dat het komt door hun gele haar en blauwe oogen. Nederland is precies een puzzle-bord vanwege de slooten, dijken en windmolens. Ik wou, dat je hier bij me was.
je vriendinnetje
Geraldine David.

De aardige onderwijzeres, Mrs Henderson, vraagt of ik nu misschien ook nog iets over mijn land aan de meisjes wil vertellen. En dan tracht ik ze bij te brengen, dat Holland nog iets anders is dan het beeld, dat zij er van hebben, maar hoe aandachtig ze ook luisteren, ik zie het ongeloof in hun ondeugende donkere oogen, hun breede monden glimlachen alsof ze zeggen willen: maak ons nu niets wijs. En dan beloof ik om eens terug te komen en dan veel meer te vertellen en met foto's en platen ze te laten zien, hoe Holland in werkelijkheid is en hoe ook de stad er uitziet, waar ik zelf woon en waarnaar hun stad Harlem genoemd is. Dat wordt met gejuich begroet en dan gaan we lachend verder. Zeldzaam spontaan en natuurlijk zijn deze donkere kinderen.

Een Engelschman heeft in zijn vrijen tijd een kinderwagen gemaakt, waarin de baby veilig zal liggen bij een gasaanval. Natuurlijk draagt de moeder ook zelf een gasmasker. Onze foto laat den wagen zien, zoowel gesloten als geopend. De kleine heeft over benauwdheid blijkbaar niet te klagen.

Op bezoek

IN EEN NEGERSCHOOL TE HARLEM

(SLOT.)

door MARY POS

Drie klassen zullen gezamenlijk voor ons zingen. Men heeft niet anders te doen dan de wanden weg te schuiven en één groot lokaal is gevormd, waar nu een koor van kleine zangeressen gehoord wordt. Gevoel voor muziek en ook voor rhythm, hebben ze allen. Hoe zuiver en welluidend klinken die stemmen, hoe voelen ze aan hetgeen ze zingen.

Van hier gaan we naar de afdeling gymnastiek en ook komen we in klassen, die voor het onderwijs aan achterlijke kinderen bestemd zijn en waar speciaal geschoolde leeraren onderricht geven. De platen en het materiaal zijn er heel keurig en sprekend. Vooral aanschouwelijk onderwijs wordt hier gegeven, en als ik een blik sla op de vele stompzinnige gezichtjes, dan heb ik groote bewondering voor de blanke vrouw, die in de afdeeling voor de allerachterlijkste haar krachten wijdt om iets van het groote leven aan deze kinderen bij te brengen.

Nog een andere, bijzondere afdeeling is aan deze school verbonden. De meisjes van de hoogste klassen kunnen n.l. gratis cursussen volgen in koken, het naaien van kleedingstukken en in huishoudelijk werk. Voor dit laatste heeft men een modelhuis ingericht op een der hoogste verdiepingen van de school. Voormalige klaslokalen zijn verdeeld in vertrekken, in echte kamers, waar de meisjes hun krachten kunnen beproeven aan het schoonhouden der meubelen, opmaken van bedden, enz. Men heeft het er zoo gezellig mogelijk ingericht om hun toch vooral plezier in dit werk te geven, zoodat ze zelf ook eens goede huisvrouwen zullen worden, die iets van hun woning, — al is dit dan slechts een heel bekrompene, want het is vreeselijk gesteld met de vele woningen in Harlem — weten te maken.

Het is intusschen twaalf uur geworden en de school gaat uit. Maar de kinderen blijven tusschen den middag over, eten hier hun meegebrachte brood op of bestellen een warm hapje in de school zelf. Want deze heeft ook twee cafétaria's, één waar kinderen, die betalen kunnen, komen eten, en één, waar de honderden kinderen, die niets betalen kunnen, een gratis maaltijd wordt gegeven. Miss Cohen vraagt me lachend of ik vandaag misschien haar gast wil zijn en we gaan naar de zaal, waar de kinderen aan lange tafels zitten te eten. Het gaat er heel genoege toe, want de gasten zijn er heelemaal vrij. Als groote menschen staan ze met overleggende gezichtjes te kijken naar het zwarte bord, waarop vermeld staat wat er vandaag te eten is. Tomatensoep met brood 5 cent. Versche spinazie 5 cent. Slaboontjes in boter gestoofd 4 cent. Eieren 4 cent. Citroensap 3 cent. Versch fruit 3 cent. Melk in fleschjes 5 cent. En zoo is er nog meer. De prijzen in Amerikaansche munt weergegeven, zijn dus voor ons belangrijk hooger. Tomatensoep is omgerekend 9 cent, maar voor een Amerikaan heeft de dollar in het algemeen een zelfde waarde als voor ons een gulden.

Als de kleine klanten hun keuze gedaan hebben en een blik hebben geslagen in hun beursje, stappen ze naar den stapel ijzeren blaadjes, waarop eetgerei in een papieren servetje gewikkeld klaar ligt en dan naar het buffet, waar vrouwen bezig zijn het eten uit te delen. Deze staan in dienst van de stad, die ook hun salarissen uitbetaalt, want met hetgeen de kinderen voor het eten geven moeten, is slechts de kostprijs ervan voldaan. De gemeente legt dus aanzienlijke bedragen bij, want alle

Een kiekje, op de speelplaats gemaakt.

publieke scholen in stadsdeelen, die dit noodig maken, hebben gratis eetgelegenheden. Terwijl wij onze bestelling opgeven, gaan we nog even kijken naar de gratis-cafétaria, waar de kinderen den maaltijd bijna geëindigd hebben. Die klaar zijn staan op, nemen hun blaadje, kroes, lepel en vork mee en brengen ze naar de daarvoor bestemde bakken. Ze mogen eten zooveel ze lusten, ook veel melk drinken en als fruit had men dezen middag reuze bananen.

Dan gaan ook wij aan den maaltijd. Vlak bij ons oefenen schoolkinderen het toezicht uit op het afgeven van het eetgerei, er voor zorgend, dat alles in de juiste bakken komt, want zoodra ze klaar zijn hebben alle gasten een geweldige haast om op de speelplaats te komen, waarvan reeds een oorverdoovend geschreeuw opklinkt. Kinderen die nog niet klaar zijn, haasten zich met hun dessert, en zooals ik zoo dikwijls in Harlem zag, eten ze de sinaasappels en citroenen met huid en haar op.

De zon is intusschen doorgebroken en het is nu het juiste oogenblik om even op de speelplaats wat kiekjes te maken. Ik heb ze hier al eens op straat genomen en nergens vond ik kinderen zóó blakend van ijver om te poseeren! Het liep verschillende malen op een vechtpartij uit, doordat de een de ander wegdrong om toch maar op de kiek te komen. Voorzichtig ga ik daarom tusschen de spelende kinderen en knip nu en dan even af, maar plotseling krijgen ze het in de gaten en als in stormaanval rennen ze op me toe. Opeens bemerk ik, dat deze kinderen anders zijn dan blanke. Al hun primitieve instincten schijnen boven te komen; elke zelfbeheersching zijn ze opeens kwijt.

De achtersten duwen als waanzinnig om ook voor de lens te komen. Ze drukken me tegen een muur aan, rukken en scheuren aan me. Ik heb m'n toestel boven m'n hoofd om dat nog te vrijwaren, weet een oogenblik vrij te komen en spring op het lage muurtje, waarop het ijzeren hek staat, dat speelplein en straat scheidt. Ze stormen achter me aan, kleintjes vallen en gillen, maar in dit krijschen en gieren gaan hun stemmen volkomen verloren. Het is me ten eenenmale onmogelijk een kiekje te nemen. Ze drukken me tegen de spijlen, hangen aan m'n armen als bezetenen. Het schijnt een opeens losgebarsten revolutie te zijn. De onderwijzeressen komen er tusschen, smijten ze terug, fluitjes snerpen, het geeft eerst niets, maar als ze eindelijk weer verspreid zijn, behoef ik geen poging meer te doen de lens op hen te richten, want zoodra ik er even aanstalten toe maak, stormen ze weer in krijgsgelui op me toe.

Dan klinkt het aanhoudende gefluit van het hoofd en haar assistenten, als sein, dat allen direct naar binnen hebben te gaan. Daar vereenigen ze zich in de groote steenen hal, moeten zich in rijen opstellen, pianomuziek weerklinkt, maar het duurt toch nog heel lang, voor alle onrust geweken is. En eindelijk mogen ze zich op de

maat der voortreffelijk gespeelde muziek — een der meisjes uit de hoogste klassen zit aan de piano — naar hun klassen begeven.

Als het speelplein weer verlaten ligt, schijnt het, of er de stilte na een storm heerscht. En dan heb ik de gelegenheid om toch nog een paar kiekjes te maken. Miss Cohen en Mr Moore poseeren samen, en Miss Pilcik, de lieve jonge onderwijzeres, die de bewaarschool onder haar leiding heeft, komt met haar kleintjes naar buiten en ook die kan ik nu rustig nemen.

Maar als Mr Moore, mijn waardige begeleider en ik weer door Harlems straten terugkeeren, dan kan ik me toch zoo levendig indenken hoe het toe kan gaan als de hartstochten van zoo'n snelbewogen ras plotseling losbarsten en oerinstincten boven komen, wanneer jonge kinderen reeds zoo'n tumult kunnen ontketenen en als bezeten op elkaar losslaan, terwijl velen van hen niet eens goed wisten waarom het ging.

Doch in de gezichtjes van de allerkleinsten, even later genomen, zoo goedlachsich, zoo natuurlijk en guldig, zag men tegelijk weer de aantrekkelijke eigenschappen van dit vitale, zorgeloze, goedhartige ras, waarvan de meesten groote kinderen blijven tot den dag van hun dood toe.

En nu begrijp ik door dit alles nog zooveel te beter de zorg en de toewijding, welke Mr Moore, die den leeftijd en de wijsheid van een grijsaard heeft, maar het uiterlijk en de kloekheid van een man in het midden zijner jaren, wijdt aan „zijn” scholen en zijn kinderen, wijdt aan de opvoeding en voorlichting van zijn eigen ras, opdat zij naast hun ingeboren natuurlijkheid en intelligentie, ook de volmaakte beheersching zullen krijgen, die hij zelf bezit en die noodig is om waardige en nuttige leden der maatschappij te worden, en dat doet hij door zijn negerkrant, die zulk een goeden naam heeft, maar dat doet hij vooral door zijn eigen prachtige voorbeeld, dat hij gaf in zijn lange en moeilijke leven.

AVOND-HERINNERING

Het licht verglimt, — de dag gaat zacht verzinken;
een grijze nevel kruipt uit drassig land omhoog,
in 't duister diep begint een ster te blinken
aan koep'lend blauw van verren hemelboog.

Nu uchtendglans en zomerzon verslinken
en Schemer 't al met schaduwen omtoog,
doet mij herinn'ring uit haar beker drinken
van 't leven, dat als in een droom vervloog.

Wat was, wat is, wat komt, gaat weer verloren;
de schoonste roos schudt eens haar blaadjes af;
de Tijd vergruist zelfs d' allerhechtste toren,
vergaan moet eens de sterkste heerschersstaf
en sterven moet de aar van 't eelste koren:
het einde van elk leven is het graf.

Wat aardsch is, zal tot d' aarde wederkeeren,
geen enk'le stof is eeuwig van bestaan.
Het leven is een eindeloos begeeren
en d' eene wensch na d' and're zal vergaan.

De Tijd kent slechts de kracht van 't woord verteren;
het weeldrigst schoon wordt van z'n fleur ontdaan,
de hardste steen moet eenmaal toch verveeren:
er is begin — er is een eind der baan.

Alleen wat Godlijk is en uit Gód is geboren
heeft waarde nu en steeds en in der eeuwigheid,
Wien God door Jezus Christus heeft verkoren,
wordt door den dood tot eeuwig heil geleid.
Slechts als in 't aardsche hemelvonken glore,
wordt 't door Gods kracht voor d'eeuwigheid bereid.

H. W. AALDERS

